

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Egy szám

12

fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon: 164

Felelős szerkesztő:

DR. KNÉZY LEHEL.

Lapkiadó:

DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:

Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8

Egy szám

12

fillér.

Uj szempontok a városok miskolci kongresszusa előtt.

A magyar városok országos kongresszusa ezúttal Miskolcon lesz és pedig jövő vasárnap, vagyis szeptember 23-án, amelyre nagyarányú előkészületek történnék úgy a vendéglátó Miskolc részéről, amely hét mérföldes eszmákkal vágat előre a modern fejlődés terén, mint a kongresszuson résztvenni akaró társörvényhatóságok részéről.

Egészen bizonyos, hogy a kongresszusnak igen mélyreható eredményei lesznek a városok adminisztrációs, közgazdasági és kulturális helyzetére. A magyar városok vezetői mindenkör hivatásuk magaslatán voltak és nagyon jól tudták, hogy az azonos életfeltételek megkívánják az azonos eljárást és intézményeket. A közigazgatási, ökonomiai és kulturális élet ezerféle mondhatatlan nehézségei és szövővényei hozzák magukkal, hogy a magyar városok vezetői egyre nagyobb figyelemmel fordulnak a többi város viszonyai felé és igyekeznek azokat megismerni, tanulmányozni, az ott tapasztalt helyes intézkedéseket, intézményeket átültetni, a helytelenekeket mellőzni, vagy korrigálni, egyszerűen: tanulni a más kárából, példáján.

Az ilyen kongresszusokon megismerkednek egymással a városok vezetői és ennek a közvetlen ismerkedésnek rendkívül jó kihatása van az ügyek vitelére és arra a feladatra, amely a nép boldogításában látja a közigazgatás legfőbb kötelességét.

A fődolog csakugyan nem a személyes ismeretségek kötése, hanem az, hogy a magyar városok vezetői személyes tapasztalatokból és tanulmányozás útján ismerkedjenek meg a társvárosok intézményeivel, gazdasági, adóztatási és jövedelmi viszonyaival, nemkülönben a városi tisztviselők javadalmazásával, különös tekintettel arra, hogy és miként tudnak a városok takarékoskodni, miből tudnak jövedelmeket csinálni, miként hasznosítják a közüzemeiket a polgárság lehető kiméltetésével a házipénztár javára

és hogyan fedezik minél alacsonyabb póttadóval a közterheket. De komoly diskussió tárgyává kell tenniük a városoknak azt is, hogy a polgárság adóterheinek csökkentése mellett a tudmizstrálságot és a hatósági beavatkozások túlzásba menését is redukálni kell. Éppen ennél a pontnál vannak Baja polgármestereinek érdekes amerikai megfigyelései, amikor azt a megállapítást tette a Kereskedelmi Caszinóban tartott előadása során, hogy Amerikában valahogyan lendületesebben, nagyobb szabadságban jobb életfeltételek között él a lakosság, mert nem oly túlságos mérvű a hatósági beavatkozás a polgárság privát életébe s nem kísérl minden téren meg a hatóság, hogy mankót nyomjon a polgár hóna alá, miután előbb az adók légiójával leverte a lábáról. A fokozott hatósági gyámoltítás végül antipatikussá teszi a minden áron való népboldogítási kényszereszközök alkalmazását. A hatóságok maradjanak csak meg a szociálpolitikai atmoszférában s a szociális kötelezettségek terén.

Mint hogy azonban ily mélyreható tanulmányozásra a kongresszusok aligha alkalmasak, felvettjük az eszmét, hogy a városok ezentul rendszeresen küldjék ki egy-egy főbb szakközegüket a társvárosok intézményeinek studirozására és e studiumaikról írásban számoljanak be, amely beszámolót azután ne őrizték hét lakat alatt, hanem mind ennek okulására közöljék a széles nyilvánossággal. Ugyszintén szükségesnek tartanók, hogy ne csak a magisztrátus tagjai menjenek hazai tanulmányköruttra, hanem tőlük elkülönülten a városatyák is, mert ma már az óriási adóterhek és a lehetetlen közgazdasági viszonyok nyomása alatt ott tartunk, hogy az obytinároknak, de sőt a választópolgároknak is szükséges tudniok, hogy a szomszédos városok polgárai hogyan élnek és hogyan segítenek magukon, hogy el ne merüljenek s főleg azt tanulmányozni, hogy más városok

polgársága mit kap az adminisztráción kívül szociális ellenszolgáltatást nagy adóteljesítményeiért a fejlődési mérleg másik serpenyőjében.

Végül pedig azért is szükséges az ilyen kölcsönös tanulmányozás, mert csakis így terjedhet el és erősödhet meg az a felfogás, hogy mentül nehezebb lesz felettünk az idők járása, annál nagyobb szükség van a városok autonómiájára. Az ősi megyei autonómia, mint az alkotmány szabadság egyik pillére, ezredéven át tartotta fent a szabadságot. A megyei autonómia mellett megsokszorosodott szük-

ségszerűséggel nyomul fel a városok önkormányzata. A polgárság, amely maga tartja fenn a várost és fizeti annak terheit, nemcsak nem mondhat le az autonómiáról, de azt intézményesen biztosítani kell az egész vonalon. És éppen ezért kell érintkeznie egymással a városok polgárságának a bizottsági tagok révén az egész vonalon. Oly kicsiny ez az ország, hogy könnyen megismerhetjük egymást. Tehát: ismerjük meg egymást és ismerjük fel legfőbb kötelességünket: a városi autonómia megőrzését.

A horvát tartományok elszakadnak a jugoszláv államtól?

Anglia és Olaszország beleegyezett. — Francia jóvá hagyásért Marinkovics Párisba utazott.

A zágrábi Novosztí jelentése szerint Belgrádból azt a hírt terjesztik, hogy a merőben horvát jellegű tartományokat el fogják különíteni a jugoszláv államtól. Anglia és Olaszország állítólag már bele is egyezett ebbe a „műtétbe” és Marinkovics külügyminiszter most Párisba utazott,

hogy megszerezze Franciaország beleegyezését is. Ezzel kapcsolatosan azt jelenti több belgrádi lap, hogy a paraszt demokrata koalíció egy tekintélyes képviselője, Wilder Prágába utazott, hogy Massaryk elnök és Benes külügyminiszter segítségével el-lensúlyozza Marinkovics akcióját.

Két tüzérszázados sulyos motorkerékpár szerencsétlensége a baja-sükösdí uton.

Haubrich Jenő szegedi tüzér halálos kimeneteli verekedésével kapcsolatban jelentettük már, hogy a szegedi 5-ik tüzérezred az idén Sükösdön és Érsekcsanakdon gyakorlatozott. A nagygyakorlatnak még egy érdekes szenzációja volt: Halter Henrik szegedi százados sulyos kimeneteli motorkerékpárszerencsétlenség történt. Katonai ügyekben ritkán érkeznek autentikus híradások s most, hogy befejeződtek a nagygyakorlatok, derült napvilágra a motorbicikli szerencsétlensége is.

Halter Henrik százados Baja és Sükösd között haladt az országuton oldalkocsis motorkerékpárjával. Az oldalkocsiban vitéz Gönczöl Endre százados ült, míg a motorkerékpár hátulsó ülésén egy szakaszvezető helyezkedett el. A motorkerékpár rendes sebes-

séggel haladt az országuton. Utközben Halter százados letért a kövezett utról a mellékútra és eközben a motorkerékpár a nagy megterhelés és a teher egyenetlen elosztása következtében felborult. A baleset folytán Halter Henrik sulyosabban, Gönczöl Endre pedig könnyebben megsérült, míg a motorkerékpár hátulsó ülésén ülő szakaszvezetőnek kisebb horzsolásokon kívül komolyabb baja nem történt.

A két századost sérüléseivel azonnal beszállították a bajai kórházba. Vitéz Gönczöl százados pár nap alatt felgyógyult, míg Halter Henrik százados állapota még nem javult annyira, hogy a bajai kórházat elhagyhassa. Állapota azonban aggodalomra nem ad okot s rövidesen ő is visszatér csapattestéhez.

BABY-kelengye, GYERMEKKOCSI

dus választékban legolcsóbb

FENYVESI ÁRUHÁZBAN.

Az őszi berlini rádiókiállítás szenzációja a csodás hangtisztaságu ROLAND III. Európavevő rádiókészülékek megérkeztek. Bemutató Lázár Sámuel cégnél.

Fizetünk mint a köles.

A város adózásáról Major József p. ü. igazgató ezt az előterjesztést tette:

Múlt évi adótarozás 479.835 P. Ez évi előírás 942.663 P. Hátralék és előírás együtt 1.432.494 pengő, helyesbítve 1.472.174 pengő. Erre fizettek augusztusban 164.303 pengőt, az év nyolc hónapjában pedig összesen 556.531 pengőt.

Állami egyenes adóban és illetékekben befolyt 108.102 pengő, forgalmi adó és illetékekben pedig 103.740 pengő. Az államot illető bevételek főösszege augusztusban 211.842 pengő volt.

A pénzügyigazgatóság tartott 74 házadóhelyszini szemlét, kiadott 49 házadómentességet. Fizetési halasztást nem kért senki. Részletfizetési kedvezményt 3 esetben adtak ki.

Szeszgyártás borból

A nagy szárazság ismét aktuálissá tette a borból való szeszfőzés kérdését.

Hat-hét millió métermázsával kevesebb burgonya termett, mint tavaly s ez súlyos feladatot elé állította a szeszgyárakat, melyek nagyrészt burgonyából főzik a szeszt.

Az érdekeltség már megindította a hírlapi kampányt, hogy vám és tarifakedvezményrel hozzanak be külföldről burgonyát. Ismét alkalom kínálkozik a szőlősgazdák részére, hogy a szeszfőzés révén meneküljenek a tultermelés veszedelmétől.

Tiltakozni kell a szőlősgazdák-nak a szeszfőzés céljaira való burgonyabehozatal ellen s ki kell eszközölni a földmívelési kormány utján a kötelező rendelkezést, hogy a rum, likőr, cognac stb. számára szükséges szesznek egyenlőre legalább 50 százalékát csak borból szabad kifőzni. Ezzel a kérdéssel már részletesebben is foglalkoztunk s nem szabad, hogy a szőlősgazdák kívánsága pusztában elhangzó kiáltás legyen.

Az alkalom itt van, meg kell ragadni. A szeszkartel érdekeit annyiszor védte meg sikeresen, hogy semmi igazságtalanság sem történik, ha egyszer ő enged. Meg vagyunk győződve, hogy a szeszgyárak burgonyából való szeszfőzésre berendezett gépei könnyen alakíthatók át borpárlat főzésre; de abban sem látnánk semmi jogtalanságot, ha a régi szeszfőző gépeik mellé borból való szeszfőzésre alkalmas gépeket kellene felszerelniük. Felhívjuk a szőlősgazdák egyesületeit és az Országos Szőlészeti és Borászati Egyesület figyelmét, tiltakozzanak a földmívelésügyi kormánytól a burgonyabehozatal ellen s követeljék, hogy csak borból legyen szabad a burgonyahiány miatt fedezetlen szeszszükségletet pótolni

Dr Knézy Lehel.

Nyugdíjba megy Pestmegye alispánja, aki hazaárulónak nevezte azokat, akik Bajaszentistvánt és Szeremlét le akarják csatolni az ország első vármegyéjének testéről.

A kalocsai főszolgabíró és a váci polgármester pályáznak az alispáni tisztségért.

Az ország vezető vármegyéjének, Pestvármegyének alispánja, dr Agoraszó Tivadar rövidesen nyugdíjba megy. Az alispán szolgálati idejét már két évvel ezelőtt betöltötte. A múlt évben a törvényhatóság kérésére még egy évvel meghosszabbította a belügyminiszter szolgálatát, de ez az idő is lejár ez év október 1-én s most már bizonyosra vehető, hogy Agoraszó Tivadar végleg nyugalmába megy.

Agoraszó nyugdíjazása Baja városát és Bácsmegyét is érinti, mert annak a mozgalomnak, hogy Bajaszentistvánt beolvasszák Bajába és Szeremlét Bácsvármegye területéhez csatolják, — eddig Agoraszó alispán állott utjában, amikor hazaárulónak mondotta azt, aki le akar tépni községeket a tradicionális multu Pestvármegye területéről.

A belügyminiszter ismert nyilatkozata után Agoraszó is belenyugodott a változhatatlanba, hogy nem lehet a fejlődés útját tradíciók felhánytorgatásával megállítani.

Az alispáni állásra három komolyan számbavehető reflektáns van és pedig dr Markó Jenő, a kalocsai járás főszolgabírája, dr Erdélyi Lóránd vármegyeifőjegyző s végül Krakker Kálmán váci polgármester. Kétségtelen, hogy Pestvármegye új alispánja a három komoly jelölt közül fog kikerülni.

Ugyanekkor a szolgálati évüket betöltött többi vármegyei tisztviselők is az idén mennek nyugdíjba s így utat nyitnak a fiatalabb vármegyei tisztviselők előhaladására.

Wekerle

pénzügyminiszter híve az állami tűzbiztosításnak.

Még a nyár folyamán újabb nyugtalanság támadt a biztosítókartel körében, mert nyilvánosságra jutott, hogy a kormány a kárbiztosítás államosításával foglalkozik. Ugy látszik, olyan sok panasz érkezett a társaságok ellen, hogy a kormány nem térhet ki az alól, hogy a tűzbiztosítás államosításának lehetőségeit fontolóra ne vegye. Felszólítást kaptak a kereskedelmi kamarák, adjanak szakvéleményt az államosítás bevezetéséről.

Mint a villámcsapás, érte most a biztosítókartelt ifj. Wekerle Sándor pénzügyministersége. A magas biztosítási díjak és a kárigények kielégítése körül mutatkozó viharok ismételtlen foglalkoztatták az Omge-t, amelynek Wekerle pénzügyminiszter szakosztályi elnöke volt és ez alkalommal a pénzügyminiszter nem titkolta azt a véleményét, hogy a biztosítási ügyek rendezését ez államosítástól kell várni.

Mi ta Wekerle Sándor kinevezése konkrét tényé vált, a biztosítókartel tagjai sűrűn tanácskoznak, hogy miként lehetne előbevégni annak a veszélynek, amit Wekerle pénzügyminiszter álláspontja a kartelra jelent.

Hárs György építi a somogyi falvak modern vágóhidjait.

A legtöbb somogyi községben akárcsak Bácskában, siralmas állapot uralkodik a vágóhidak körül. A rozoga, öreg vágóhidak sem közegészségügyi, sem gazdasági szempontból nem felelnek meg hivatásuknak s ezért a régi vágóhidak rendelkező községek elhatározták új vágóhid építését.

Főleg a balatonmenti községek körében nagy a vágóhidépítési mozgalom. Kőröshegy, Zamárdi és Balatonlelle képviselőtestülete már kimondta az új vágóhid megépítését. Mindhárom község a tervezéssel Hárs György építésmérnököt, Hárs Richárd bajaszentistváni érsekuraldalmi főerdőmérnököt bízta meg. Az előkészített tervek most kerültek fel jóváhagyás végett a megye utján a földmívelésügyi miniszteriumba. Tab község szintén elhatározta az új vágóhid felépítését s a terveket szintén felküldte a földmívelésügyi miniszteriumba. A községeknek vágóhid építésre megfelelő összeg áll rendelkezésükre, de a vármegye is támogatja őket az állategészségügyi ebadóalapról.

Itt említjük meg, hogy Hárs György építette herceg Eszterházy megbízásából a nagyszabású kapuvári vágóhidat is, valamint most építi Sopronban a két emeletes Szent Imre-kollégiumot.

cipőkülönlegességek

Válogatott nemes anyagokból kizárólag kézzel varrva

Hölgyek és Urak izléses öltözködésénél nélkülözhetetlen

Képvisele: London Paris Berlin Wien és Budapesten

BAJÁN KIZÁRÓLAG **KATTARINKA** CIPŐÁRUHÁZÁBAN KAPHATÓ

SALE
M E N
fával
tég
legolcsó
hód farku
cse
M
lábaza
Egyszer
ceme
moz
legnagyobb
Kutg
minden
V á
Kutg
Esöviz
é
an
legju
há
GR
T
Gyá
Vár

Ha februárban is friss, izletes uborkát és paprikát akar, úgy használjon az eltevéshez szavatolt

vegytisztá ecetsavat.

Kapható csak a

Városi Drogériában

BAJA, Vörösmarthy u. 1. (Grauug-ház) Telefon 350

Jugoszlávia

a hágai döntőbírárságból való kivonulással fenyegetődzik, ha Frigyes főherceg keresetét meri tárgyalni.

A belgrádi Politika jelenti, hogy a hágai nemzetközi döntőbírárság jugoszláv tagja és a bíróság mellett működő jugoszláv delegáció elhagyja Hágát, ha a döntőbírárság illetékesnek mondja ki magát annak a keresetnek elbírálására, amelyet Frigyes főherceg bélyei birtokainak, valamint József főhercegnek cirkvenicai birtok és várkastélyának elkobzása miatt indított Jugoszlávia ellen. A jugoszláv delegáció felfogása szerint ugyanis a trianoni és a saintgermaini békeszerződések a Habsburg ház tagjainak birtokaival kapcsolatos elkobzási kérdéseket az utódállamok javára döntötték el, e kérdések újból való felvetése tehát nem lehetséges.

Felbomlott a Bácsmegeyi Molnárszövetség.

Mióta a megszállás éket vert a régi nagy Bácsvármegye részéi közé, azóta Baján működik a Bácsmegeyi Molnárszövetség Fenyő Zsigmondnak, a Bajai Hengermalom igazgatójának elnöksége alatt. A szövetség különösen a lisztminőségek egyöntetű készítése és a lisztárak szabályozása terén fejtett ki tevékenységet.

Nemrégiben érdekes ügy került a Molnár Szövetség elé és pedig a Bokodi Hengermalom ügye, amely fiókküzletei útján kiterjesztette gabonacseréjét a környékbeli községekre, ami miatt viszont az érdekelt malomtulajdonosok emeltek panaszt a Szövetségnek. Két ülésen is tárgyalták ezt az ügyet Baján, de eredménytelenül. Végül is törölték a Bokodi Hengermalomot a tagok sorából. Ennek azonban egyáltalán semmi értelme és jelentősége nem volt, mert ugyanez az ülés kimondotta a kartelizált szövetség feloszlását, mire az összes bácskai malmok a szabad verseny terére léptek. Most azután az összes községi malmok plakátokon tudatják a közönséggel, hogy a liszt és takarmány árait leszállították.

A megye lakossága megadta az államnak azt, ami az államé.

A községek behajthatatlan adóit törölte a közigazgatási bizottság.

A megye legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén Major József min. tan. p. ü. igazgató a megye adózásáról a következő jelentést tárta elő:

Mult évi hátralék 666 287 P. Előírás erre az évre 4,601,669. Az egész hátralék és előírás helyesbítve 4,682,165 P. Erre az év első hét hónapjában befizettek 1,209,555, augusztusban 581 020 P, összesen 1,790,576 P. A hátralék még 2,891,588. Állami egyenes adóban befolyt 328,443 P, vagyis 48,404 pengévől kevesebb, mint tavaly. Forgalmi adókban és illetékekben befolyt 72,132 P.

Vagyonváltás földet hasznbérére címén 2844 pengőt fizettek be. Az államot illető bevételek főösszege augusztusban 408,420 pengő volt. A pénzügyigazgatóság tartott 14 házadó helyszíni szemlét, 9 esetben adott ki házadómentességet. Fizetési halasztást, illetve részletfizetési kedvezményt nem adott ki.

A pénzügyigazgató előadta, hogy a bácsalmási adókból behajthatatlan már régóta 1668, Katymáron 1425, Jánoshalmán 133, Bátmonostoron 308, Bácsbokodon 289, Vaskuton 310, Mélykuton 1829, Tompán 50,

Bácsmadarason 1007 s Kelebián 827 pengő, amely összegek behajthatatlanság címén való töröléséhez hozzájárult a közigazgatási bizottság. Viszont Mátételkén eddig még nem tudták megállapítani, hogy behajthatatlan adóként kezelt összegből mekkora az a summa, ami ingatlant terhel, így a kincstárnak jó követelése.

Nyelviskola és továbbképző tanfolyam

Grauug Antonia okl. nyelvtanár szeptember hó 15-én megnyitja nyelviskoláját és továbbképző tanfolyamát. Iskolája kettős célt szolgál: Elsősorban idegen nyelvek (egyelőre a francia és német, kellő jelentkező esetén az angol és olasz nyelv) alapos elsajátítását akarja lehetővé tenni (külön kurzusok kezdők, haladók és előrehaladottak részére), másrészt a szoroson vett iskolai kiképzés folytatása képen a szerzett ismeretek kimélyítését és a továbbképzést szolgálja. A továbbképzés tárgyai: magyar és világirodalom, történelem, kereskedelmi alapismeretek, zene és művészettörténelem, újabb fizikai és kémiai vívmányok ismertetése, egészségügy, főző és varró tanfolyamok, ritmikus torna stb. Az egyes tantárgyak előadói okleveles tanerők. Az intézmény elsősorban természetesen azt célozza, hogy növendékei a teljes továbbképző tanfolyamban részesüljenek, de az iskolában egyes szabadon választott tantárgyak külön is felvehetők. Jelentkezés Grauug Antonia okl. nyelvtanárnőnél Szent István-ter 11. sz. alatt.

Közel ötven éve szívesen használják

Majtinszky Lajos

szemüvegeit.

O vosi receptre és anélkül készülnek

Zeiss

Punktál szemüvegek,

haskőtők, fűzők és gummiharisnyák. Külön próbaterem. — Speciális egészségügyi anyagok és illatszerek.

Külön női kiszolgálás.

Üzletemet a szomszéd Pollermann-házba helyeztem át

Molnár

legszebben fest-tisztít.

Gallér és kezelő tisztításban vezet. Plisszirozás, gouvrirozás.

Üzletek: BAJA, SZEKSZÁRD, TOLNA.

Alapított 1913. évben.

U-R-A-N-I-A

Szeptember 15-én, szombaton d. u. 6, este fél 9 ó.

Az idei évad kiváló ujdonságai

Alaska árvája

(Az aranbányá titka) Filmregény 8 felv. -: Fősz: Neil Hamilton, Francis X. Busmann. — Ezenkívül:

A mulató leányai

Vígjáték 8 f. — Fősz: Matt Moore és Alice Day.

— H i r a d ó. —

Kedvező idő esetén az esti előadásokat a kertben tartjuk meg.

Szeptember 16., vasárnap d. u. fél 4. 6, este fél 9 ó.

2 kiváló film egy műsorban

A n y a s z i v

Gyönyörű dráma 8 f. F. Belle Bennet. Ezenkívül:

Ha nincs ló, a szamár is jó

HOOT GIBSON és SILVER KING

kedéles kalandjai 8 felvonásban.

— H i r a d ó. —

BANÁN-BEHOZATAL

**ÉRETT NYUGAT-INDIAI BANÁN
A LEGJOBB TAPLALEK**

BP. TELEFON: 982-85.

HIREK.

Vége a nyárnak.

A pompázatos szép kánikula; a hosszú, mindent felhabzó száraz nyár — úgy látszik — véget ért. A vénasszonyok nyara ugyan egy kicsinyt még berzenkedett, még az volt a látszat, hogy a vénasszonyok szemében megcsillan a varázsos tűz, de azután kiderült, hogy a cicomás vénasszonyok szemében hamis fény lobogott. Két nap óta felhős az ég, sőt tegnap csaknem egész napon át esett az eső. Ez pedig a nyárnak, az utónyárnak és vénasszonyok nyarának a végét is jelenti. Még egy hét választ csak el bennünket az őszi hivatalos beköszöntésétől és az őszi, ime, előre jelentkezett. Előre küldte árnyékát: az esőt. Az őszi nyirkossága tegnap nagyot köpött a vénasszonyok cirogató erejű napsugarára.

Hivatalban az alispán. Dr. Szabovljevič Dusan alispán ugyan már hetekkel ezelőtt hazajött nyári fürdőzési szabadságáról, de hivatalát, noha oda már hazakeresése óta bejár s ellátja az ügyeket, csak 20-ikán foglalja el. Attól kezdve feleket is fogad.

A város közgyűlése. Baja város törvényhatósági bizottsága csak szeptember végén ül össze rendes közgyűlésre, amelynek egy csomó fontos pontja lesz, miután a város utolsó közgyűlését június 30-ikán tartotta s így tulajdonképpen három hónap óta nem volt közgyűlés. Ennek a közgyűlésnek a tárgysorozata igen hosszú lesz: ezen fog szerepelni a rendőrségi hozzájárulás összegének megállapítása és vállalása, azonkívül a sorompókon keresztül közlekedő autók, kocsik s egyéb járművek kövezetvám fizetésének újbóli szabályozása, az új ciszt. reálgimnázium felépítésének ügye, valamint a bajai kórház új osztályokkal való kibővítéséhez a fedezet előteremtése.

Ma nyílik meg a Munkásbiztosító Hivatal központi rendelője. Értesülésünk szerint a Munkásbiztosító Hivatal bajai kerületi fiókjának székházában teljesen felszerelték már a Röntgen-gépet. A központi rendelő új osztályokkal kibővítve s új műszerekkel felszerelve ma nyílt meg egyszerű csendes keretek közt.

A holnapi mérkőzések bírái. A szeptember 16-iki BSE—BMTE mérkőzés bírása Stentzer Emil, a Bajai Posztógyári SK B Turul SE bírása Balaskó Lajos, a Bácsalmási SC—DVAC bírása Lovay Károly és Bátaszéki TC—Szekszárdi Turul bírása Pollich Antal.

Influenza, torokgyulladás, tüdőcsucsuhurut, az orr és garat elnyálkásodása, a fül, szem és a gége megbetegedése esetinél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a **Ferenc József** vizkura nagyon szép eredményhez vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A nagyatádi adóhivatal. Nagyatádon a kincstár a község által felajánlott telken adóhivatali épületet akar építeni, de mert a telek nem felel meg, azért azt elcserélte a Lelbach Keresztély földbirtokosával, aki helyette megfelelőbb telket adott.

A Liszt Ferenc Kör közgyűlése. Baja város legnagyobb kulturális egyesülete: a Liszt Ferenc Kör holnap, vasárnap d. e. 11 órakor tartja évi rendes közgyűlést a megyeháza nagytermében.

A vármegye őszi közgyűlése. Bácsvármegye törvényhatósági bizottsága szeptember hó végén, legkésőbb október első hetében tartja őszi rendes közgyűlést, amelynek anyagát most kezdték meg előkészíteni.

Az állategészségügyi kérdés. A legutóbbi megyei közigazgatási bizottsági ülésen Rosenberg Mátyás bizottsági tag interpellációt intézett elnöklő Bisztray-Balku Gyula főispánhoz,

hogy az utóbbi időben a bizottság tagjai nem kapnak kimerítő felvilágosítást a megye állategészségügyéről s most nincs jelen az állategészségügyi főtanácsos. Erre Körmendy Péter gazdasági főfelügyelő bejelentette, hogy sürgős hivatalos ügyben el kellett utaznia Rieger Gyula állategészségügyi főtanácsosnak. A főispán közölte interpelláló bizottsági taggal, hogy jövőben intézkedni fog, hogy az állategészségügyi helyzetről minden ülésen pontos jelentést tartsanak a bizottsági tagok elé.

Irodalmi és művészeti kongresszus. A magyar irodalmi és művészeti kongresszust október 21 és 25 között tartják meg. Indítványokat szeptember 20-ig lehet benyújtani, míg a kongresszus tagjává váló felvétel végső határmája szeptember 30.

Másodvirágzás. Az idei vénasszonyok nyara a kánikulai forroságu napokon kívül még külön szenzációval szolgált. Több szőlősgazdától hallják, hogy a tavaszi pompában kivirágzott egy-egy almafa, sőt itt-ott a gesztenyefa fehér virágait is előcsalták a napsugarak.

A h. é. vasut panasz a lecsapoló társulat ellen. A határszéli gara—vaskuti vasut panaszt tett a kulturmérnöki hivatalnál az ellen, hogy az Igali Lecsapoló Társulat a vasuti sínpár közelében vezeti a lecsapolási munkálatok utirányát s így több helyen a vasuti töltés ve-

szélyeztetett helyzetbe került. A kulturmérnöki hivatal eljárás ügyben s ahol ilyen eset volt, ott utasítást adott a töltéstől való eltávolodásra, egyébként pedig megállapította, hogy nem áll fent semmi veszély, vagy károkozás. Ezt a kulturmérnöki jelentést, ismertette azután Schick Ernő másodfőjegyző, a megyei közigazgatási bizottság ülésén.

x Világhírű „Zephir kályha” ismert plakátját az álló figurával megváltoztatta Héber Sándor gyáros, mit a kedves és ötletes vers is b. tudomására hoz t. olvasóinknak:

*Éveken keresztül folyton deklamáltam:
Kincs a „Zephir kályha” és folyton csak álltam.
Most, hogy már mindenütt „Zephir kályhák” állnak,
Átengedem helyem az üllő Makk-asznak!
Mert „Zephir” kályhával fűt már a Makk-asz is,
Ha jó kályhát akar szerezz be már is!
Jegyzéket készséggel küld a gyár:
Budapest, Vilmos-császár ut 39.*

SOFÖRTANFOLYAM. F. hó 15-én kezdődő tanfolyamra már most lehet jelentkezni. A lelkiismeretes szakszerű kiképzést garantálja a tanfolyam jó hírneve és az a tény, hogy a tanfolyam minden hallgatója ezideig sikerrel vizsgázott. Méréselt tandíj és kedvező fizetési feltételek. **MÉSZÁROS GARAGE** Baja, Kossuth Lajos-u. 2/a.

Kiadó

egy butorozott szoba. Bővebbet dr. Jehlics Mihály ügyvéd irodájában.

Festessen, tisztítsa

PÁLCSICS-nál.

Gyártelep: Kigyó-u. 5. Főüzlet: Erzsébet királyné-u. 13.

**Plisszirozás, gouvrirozás.
Gallérok, kézelők legszebb tisztítása.**

Alapítási év: 1904.

Családi ház

négy tágas uccai szobával és fürdőszobával a Fő uccán iroda, magtár, nagy istálló, kocsiszínek, 1000 □-öles veteményes kerttel elköltözés miatt

eladó

és azonnal beköltözhető.

Érdeklődni lehet a tulajdonosnál

Katanits Antalnál

Erzsébet királyné ucca 96. szám. Telefon 91. szám.

Világzabadosalom! A technika csodája! Tartósága örökös! 10 éves garancia.

ZEPHIR

fatüzeléses, légfűtéses folytonos kályha.

„Zephir” kályhával fűt ma már a Makk-Asz is. Ha jó kályhát akar, szerezz be már is!

10 fával **FÜT** **24** órán **kiló** egy normál szobát

REKORD szén-, kőszén- és fatüzelésű folytonos kályhák. — Vegyes tüzelésű „ZEPHIR” kályhák. ELITE lakareztüzelők. Kéménytoldók.

Árlistát készséggel küld

Héber Sándor
kályha és tüzhelygyára. Budapest, VI., Vilmos császár-ut 89. (Hajós-u. sarok.)
Lerakaf: Baja: SZÉKELY LEÓ.

Schön és Bajai szénnagykereskedők

Iroda: Haynald u. 13. — Telefon 26. —

A téli fűtési idény közeledtével ajánljuk:

-a bécsi gázgyári diókokszot egalizált zsákokban, házhoz szállítva (korlátolt mennyiségben raktáron) behordva q-ként **P 8 80**

A DGT. pécsi kőszénbányáinak képviselője.

I-a diókokszot (bányakoksz) egalizált zsákokban házhoz szállítva behordva q-ként **P 7 50**
Elsőrendő porosz szalon szobafűtő szenet házhoz szállítva **P 7 60**
I-a porosz szenet zsákokban házhoz száll. behordva q-ként **P 6 40**

A krumplici karrierje. Kiugrott a bab a hámból. A paradicsom és tojás előretörése.

A múlt évben ilyenkor már száz meg száz vagonszámra adták el a magyar babot külföldre.

Közepes terméskor ebből a cikkből több ezer vagon a feleslegünk. Az idén azonban nem igen lesz feleslegünk. A nagy szárazság következtében közepesen aluli a termés, egyes vidékeken még ennél is rosszabb. Indokoltak tehát a magas babárak. Az idén a tavalyi babárak háromszorosaért is alig van áru. Szép babért 60 pengőt is kérnek métermázsánként nagyban, kicsinyben pedig 80 fillért, sőt egy pengőt is kérnek kg-ként, ami oly hihetetlen mérvű árdragításnak felel meg egy rövid esztendő leforgása alatt, amire eddig még talán nem is volt példa. Ilyen karriert csak háboruban lehet elérni, de nem a piac csendes frontján.

A paradicsom ára még az elmúlt héten 15—20 fillér volt, most 40 és 60 fillér, de semmi sem indokolja ezt a szédületes árdragítást.

A tojás ára még pár héttel ezelőtt 8—9—10 fillér volt, a mai hetipiacon csekély 60 százalékkal volt drágább, mert 14 és 16 fillért mertek kérni érte a termelők.

A krumpliciról ne is beszéljünk, mert ez meg egyenesen megőrült s ananásznak képzel magát, mert az ára ma már 20—30 fillérré rugtatott.

És nincs senki, aki beleszóljon a piaci árak dzsungeljébe és megfékezze ezt az indokolatlan árfelhajtást.

Két szoba-konyhas lakast keresek.

Ajánlatokat a Bajai Magyar Bank címére kérek.

Egy teljesen új állapotban lévő modern fehér szoba

butor

eladó. Érdeklődni lehet Szegedi-ut 15 szám alatt.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a

Steiner-fele vendéglőt

Baja, Attila ucca 15.
szeptember hó 1-én átvettem

Állandóan frissen csapolt sör, elsőrendű bácsalmási fehér és siller borok, meleg és hideg ételek.

Szives támogatást kér
Schmidt Mihály
vendéglős.

Mérlegképes könyvelő

órakönyvelést vállal.
Cím a kiadóhivatalban.

Mentik a valutajavító jánoshalmi hatalmas gyümölcsstermést.

Téli raktárt állít fei a földmivelségi kormány
a jánoshalmi gazdáknak gyümölcsstermésük télre
való elraktározására.

A megyei közigazgatási bizottság ülésén Körmeny Péter gazdasági főfelügyelő a bizottság tagjainak érdeklődésére elmondta, hogy a gyümölcsfavédelmi rendelkezéseket végrehajtották, de az első évben — az idén — nem igen volt érezhető a hatása. Csak két-három év múlva fogja jótékony hatását éreztetni.

Ezután Bisztray-Balku Gyula főispán kérdést intézett a gazdasági főfelügyelőhöz, hogy mi van a jánoshalmi gyümölcs szállítással.

Körmeny Péter: A szállítás folyik, de az exportkereskedők nem akarják használni a védjegyet. Az ellenőrzéssel a földmivelségi miniszter Körmeny Péter gazdasági főfelügyelőt, Mokros István jánoshalmi gazdasági tanárt és Diera Benő kertészse-

gédképző iskolai igazgatót biztat meg. A védjegy használatának egyik kötelezettsége, hogy az illető exportkereskedő garantáltan kitűnő minőségű, fajtiszta, egyforma, féregmentes, szortírozott árut köteles külföldre szállítani s ha ettől eltér, megvonják tőle a védjegy használat jogát s egyuttal értesítik a külföldet is arról, hogy az illető megbízhatatlan. Főleg ezért vonakodnak a védjegyet használni a gyümölcsexportőrök.

— Igen fontos volna, hogy Jánoshalma vasuti állomásán az elszállításra váró gyümölcs részére raktárépület emeljenek és hogy a szűk állomáson legalább még egy sínparat fektessenek le.

Örömmel jelenti be, hogy interenciójára a földmivelségi minisztérium hajlandó Jánoshal-

mán téli raktárt létesíteni hogy a gazdák eltehessek s megőrizhessék a gyümölcsöt s hogy ne prédálják el olcsó áron. Főleg ez a szempont vezet a minisztériumot, hogy télen is állandóan álljon gyümölcs a hazai fogyasztás rendelkezésére, hogy ne kelljen külkereskedelmi mérlegünk passzivitásának fokozásával télen, főleg januárban és februárban Kanadából importálnunk gyümölcsöt, leginkább narancsot, amikor a hazai gyümölcs pompásan fedezhetné a szükségletet.

— A legnagyobb baj azonban az a téli raktár megteremtésénél, hogy nincs megfelelő hely. A Jánoshalmi Takaréknak van ugyan egy betonpincéje, ahol elraktározható volna a gyümölcs, ennél azonban az a baj, hogy bérbe nem hajlandó adni, hanem örök-áron akarja eladni.

— A gazdasági felügyelőség mindent elkövet ennek a kérdésnek célirányos megoldása érdekében, mert rá akarja vezetni a gazdákat arra, hogy mily nagy előnyökhöz juthatnak, ha a gyümölcsnek a mostani olcsó áron való elköttyvetése helyett elraktározzák télire s januárban, vagy februárban 2—300 százalékkal drágábban adhatják el.

Színház.

Mesék az írógépről, szombaton és vasárnap este. Szomaházy-Békeffy-Lajthay szépséges zenéjű és meséjű operettje valóságos idényszennáció. Tapos, meleg esték emelik ünneppé az idény operettslágerének sorozatos előadásait. A szereplők önmagukat mulják felül és két kézzel szórják művészetük értékeit. Erkel Gabi Léhmann Vilma szerepében a legbájosabb gépirókisasszony, gyönyörű énekszámait nem győzi ismételni. Sarlay Imre a bankigazgató szerepében művészi játékával és szép énekével rohamozza a női szíveket. Károlyi Vili, Bánky Róbert, Kormos Ferenc a nagyszerű komikus trió állandó derűtséget hoznak a színpadra. Vince Emmi, Nádassy Mici, Hajnal Beata, Sugár Gyula, Jakó Pál főerősségei az operettnek.

Vasárnap délután fél 4 órakor olcsó helyárrakkal Zenebona. Hétfőn — olcsó helyárrakkal — Cigánykirály.

Kedden — Pintér Böske felléptével — Debrecenbe kéne menni. Farkas Imre egyik legkedvesebb operettje kerül kedden este felújításra. A főszerepeket Pintér Böske primadonna, Vass Irma, Putnoki Bálint, Danis Jenő, Egry Berta, Kormos Ferenc, Károlyi Vili Bihary Nándor, Vince Emmi játsszák.

Ifjusági előadás szerdán délután fél 4 órakor. Az ember tragédiája. Jegyek már előválthatók. Madách örökszépségű remekművére tisztviselőjegyeket is ad ki a pénztár mozhelyárrakkal.

Francia nyelvet
kitűnő módszer szerint
tanít
Párisban élt hölgy.
Türr István ucca 5.

BUTOR olcsón

12 havi részletre beszerezhető

Szabó Ferenc

műasztalosnál Baján, Bartsch ucca 4
Butoraktar Kossuth Lajos ucca 11
Telefon 240

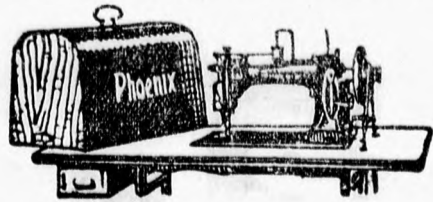
ELADÓK: Kiseb és nagyobb családi, lakó, emeletes és gazdasági házak, boltok, malomrész, vendéglő, szőlők, szantoföldek, tanyás földbirtokok és házparcellák kész építészeti tervezetekkel ellátva is.

BÉRBEADÓK: Lakások, bolti helyiségek és földbirtokok, valamint mindezekre nagyon előnyös kölcsönöket szerzek

id. Prachár Vilmos

Baja, Vásár-tér 3. (Tanítóképző mögött.) Az OFB által engedélyezett ingatlanok forgalmának közvetítési irodaja.

Ha jót és így olcsót
akar teljes garanciával
MOTORKERÉKPAROKBAN
kerékpárokban

VARRÓGÉPEKBE

Frönkel és Horváth-nál vásárol

REMINGTON

Írógép készüléket.

Parkettázzuk lakásunkat

nasici-féle **szlavyoniai** tölgyből készült elismert legjobb és legszebb **parkettával.**

Lefektetését elvállalja:

POLLAK JÓZSEF

butorgyáros és fakereskedő, a nasici parketta délmagyarországi egyedárúja.

Nyomatványait

mielőtt beszerezné, kérjen ár-ajánlatot a **CORVIN-nyomdából.** Baja, Mátyás király-tér 8. sz.

NE KINLÓDIÉK LABAIVAL!

SINGER

varrógép

REG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP ÉS SZÉNYTÁRSASÁG
BAJA, Erzsébet kir. 10. u.

ÉRTESÍTÉS

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **Kossuth Lajos u. 11. sz. a**

cserépkályha-raktárt

nyitottam. — Állandóan raktáron tartok elsőrendű, modern cserépkályhákat. — **Javításokat és átalakításokat** elvállalok helyben és vidéken.

Speciális fayence burkolást

(fürdőszoba, konyha és mellék helyiségek burkolását) szakszerűen és jutányosan vállalom. — Tisztelettel

KRISZTMANN FERENC

kályhas-mester.

MEGÉRKEZETT

a legújabb típusú 500 köbcentis PUCH „JAP“

motorkerékpár

Megtekinthető a körzetképviselőnél:

Bohner és Társai cégnél,

Baja. Telefon 256.

Házi koszt

80 fillér egy ebéd, házon kívül is, első rangú étkezés
DALMADY GYÓZÓ U. 21.

Olcsó ház

azonnal elfoglalható, 2 szoba
konyha, Gazdálkodásra alkalmas.
Harangláb ucca 8. sz.
Érdeklődni lehet Fehérlő ucca 2,
volt Burkovics-körösma.

Paradicsom-

Utty-nál
Erzsébet kir. u. 38

Telefon 280.

Elsőrendű salétrommentes fával égetett I. oszt. fali és faszter

tégla

a szeremlei téglaházról házhoz szállítva a legolcsóbb napi áron kapható. Előjegyezni lehet:

Ifj. **CSÁKI JÁNOS**

tűzifakereskedésében,
BAJA, Halpiacnál. Telefon 146.

CEMENT,

CSERÉP, DESZKA,
LÉC, ÉPÜLETFA,
KÁTRÁNYPAPIR

olcsó áron, nagy választékban kapható

POLLAK fakereskedésében.

Elegánsan butorozott, különbejaratu **szoba** fürdőszoba használatra kiadó, magános uriembernek. Ugyanott egy mosogató szekrény-asztal is kiadó.

Cím a kiadóban megtudható.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a t. c. közönséget, hogy Baján a katonai József u. 3. sz. a. (volt gőzfürdő-épületben) lévő Bohner-féle lakatos műhelyt átvettük.

Minden, a lakatos szakmába vágó munkát elvállalunk, azonkívül gyermek-kocsik s mindenféle fűtőkályhák javítását is.

Javításokat azonnal a legpontosabb és legjutányosabb arakban készítünk.

Megbízhatóságunkat igazolja az, hogy a Bohner-féle lakatosműhelynek voltunk a vezetői, amikor is a közönség szaktudásunkról és lelkiismeretességünkéről győződhetett meg.

A n. é. közönség becses pártfogásának reményében vagyunk

tisztes tisztelettel

Schad és Babics

lakatosok.
Lakatos tanulók felvétetnek.

HIRDESSEN
FÜGGETLEN MAGYARSÁGBAN

Könnyű, törneretlen, viharálló, fagy, víz és tűzmentes a valódi

Hatschek-téle

Eternit.

Javításmentes az ETERNIT háztető.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS, KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

Kapható:

Kizárólag

Goldschmidt

Lajos

fatelepen,

Baja, Sugovica part

TÉGLA: MOHÁCSI és DUNASZEKCSŐI napi áron.